

LA VEU DEL MUSSOL

Butlletí de l'APMA (Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient de Vilanova i la Geltrú). C/ Sant Sebastià, 11.
NUMERO 4 TARDOR 1993

AL PEU DEL CANÓ...

En aquest quart butlletí, esperem que quedin reflectides quines són les línies que segueix l'associació pel que fa a la protecció del medi ambient a la nostra comarca.

Aquest any entrarem de ple en el tema de la reforestació, continuant la feina dels darrers anys. Pel que fa al tema de la Recollida Selectiva Integral de Deixalles estem a l'espectativa de que els ajuntaments de la Mancomunitat Penedès-Garraf es decideixin d'una vegada a tirar endavant el projecte que es presentava en l'estudi de viabilitat encarregat al CEPA. L'ajuntament de Vilanova s'ha pronunciat completament a favor d'aquest projecte i en aquest sentit comença a prendre mesures. Esperem que aquest cop vagi de debò; no n'hi ha prou amb simples campanyes puntuals, sinó que el projecte únicament és viable amb un autèntic programa d'educació ambiental.

També estem a l'espera de l'estudi d'impacte ambiental del projecte definitiu de l'autopista, per tal de continuar amb la nostra oposició. Aquest final de setembre ha tingut lloc una exposició de pintures realitzades per un soci de l'APMA, i que intenten reflectir els paisatges que seran destruïts per l'autopista.

En el tema de l'extracció de sorra estem seguint la línia de col.laboració amb grups ecologistes més potents, en aquest cas GREENPEACE. En un article us expliquem com va anar l'acció de protesta que vàrem fer conjuntament davant les costes de Vallcarca. En aquest sentit no descartem noves accions així com una possible denúncia al ministeri per delictes ecològics.

El Carril Bici és un tema que no ens cansarem de defensar i demanar, i de ben segur que és degut a la nostra insistència que en l'actualitat ja se n'està dissenyant un. Finalment al cap de dos anys de promeses, almenys s'està començant a estudiar. Ja us direm que n'opinem del projecte quan sigui definitiu.

En aquest butlletí ens ha semblat interessant fer-nos ressó de la massacre que es va cometre contra els Ianomami, donat que és un tema lligat a problemàtiques mediambientals. La informació que va arribar aquí va ser insignificant. L'article s'ha elaborat a partir de la premsa brasilera.

Per acabar no podem de deixar de comentar un afer que malintencionadament pretenia fer mal a l'associació. Alguns de vosaltres debieu llegir una carta al director que molt gentilment i de forma responsable el Diari de Vilanova va fer-nos el favor de publicar. Estava signada per "Un ciutadà preocupat pel medi ambient". Ens sembla que la persona o grupet de persones van quedar perfectament retratades; de medi ambient poca cosa, però preocupades sí que ho semblaven.

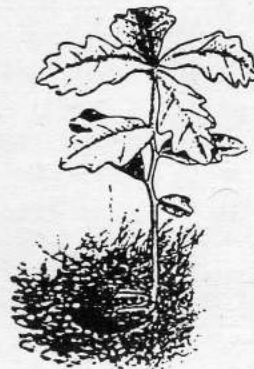
Doncs bé, esquivant crítiques corrosives, nosaltres intentarem seguir treballant, sempre des de l'òptica ecologista, en el marcatge a tots aquells individus, empreses i administracions que agredeixin el medi ambient.

A.P.M.A.

Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient
de Vilanova i la Geltrú

ACCIÓ: REPOBLACIÓ FORESTAL AL GARRAF

Aquest any tenim la intenció de fer dues sortides, de les que ja tindreu notícia, perquè necessitarem l'ajuda de moltes persones: En la primera intentariem agafar uns 7.000 glans i en la següent els plantariem en un lloc adient. Farem servir la nova tècnica de repoblació amb micorrisses, en col.laboració amb la Universitat, de forma bastant experimental (es tracta d'estimular el creixement dels glans amb fongs). L'any passat 66 persones van venir a la sortida de repoblació a Can Grau

(Olivella) i unes 20 a la de recerca de glans a Viladellops.

Amb l'any d'experiència que tenim tractarem d'introduir millores en el conjunt de la repoblació: Posarem repel.lents per que els conills no es mengin els glans plantats, millorarem el sistema de rec i organitzarem millor la distribució de la gent sobre el terreny, etc....

Aquest cop intentarem que les activitats estiguin subvencionades, ja que els recursos econòmics de l'APMA són escassos.

A.P.M.A.

EL QUE ENCARA PODEM SALVAR

L'ECLOSIO DE L'ECOLOGIA

Hem de reconèixer que l'estat actual de molts sistemes de la naturalesa és força alarmant i fa dubtar de si l'home ha perdut l'instint d'autoconservació i, si més no, de preservació del seu medi. Però també es constata una presa de consciència d'aquesta amenaça a la supervivència, la seguretat i el benestar de la comunitat mundial.

Darrerament hi ha una eclosió de jornades, congressos, publicacions i activitats ben diverses sobre el medi, l'ecologia, etc. Al carrer es xerra sobre la capa d'ozó, sobre l'acumulació de CO₂ (efecte hivernacle). La inquietud per l'ambient ja no és només dels ecòlegs (científics) i dels ecologistes (ideòlegs), sinó de l'home del carrer, dels diaris i de la TV. També ho és dels grups de joves que endeguen accions de neteja de boscos, de reforestació, de recollida selectiva, de conscienciació dels barris sobre aquestes qüestions tant candents. Ho és de l'esquerra i de la dreta, de l'Orient i de l'Occident, dels països del Nord (industrialitzats) i del Sud (en vies de desenvolupament o subdesenvolupats).

AVALUACIO DE LS RISCOS.

No es pot negar la gravetat de la capa filtrant dels raigs UV per la destrucció de l'ozó, ni el risc d'increment de la temperatura del planeta per l'efecte hivernacle. Però, cada any, 6 milions d'hectàrees de terra productiva es converteixen en desert. I això sí que és la "terra" que es perd, per excessiva utilització de sòls fràgils. És un fenomen lent, però d'avenç implacable, difícilment reversible. Els boscos que es cremen són arbres que desapareixen, però també sòl que s'erosiona, futura terra desèrtica.

Si només es parla d'utilitzar racionalment "tots els electrodomèstics", poc farem. Cal entendre que hi ha energies alternatives que s'han de seguir investigant i promocionant. Però, sobretot, que la millor font d'energia és l'estalvi.

DECISIONS INDIVIDUALS I INSTITUCIONALS.

Tenint en compte que les passivitats o els escepticismes ens poden dur a un punt sense retorn pel que fa a algun dels estralls esmentats, convé que els infants, ja des de l'escola, vagin aprenent que les formes de vida i els sistemes naturals estan relacionats i són interdependents.

L'home del carrer s'ha d'adonar que el tecnocòmisme, entre d'altres perjudicis, genera deixalles incontrolables i esgota els recursos i les energies no renovables.

Les institucions han de fer les lleis que impedeixin la contaminació. No n'hi ha prou amb solucions i controls al "final del tub" (filtres, tractaments físics, químics o biològics) sinó que s'ha d'anar cap a sistemes de producció neta, no generadora de residus. Tot i que de moment, ni es poden abandonar les solucions "tradicionals", ni deixar de promoure el reciclatge de les deixalles. És a dir, cal tendir a eliminar les solucions del tipus "qui contamina paga" o "qui més paga més pot contaminar" i anar cap a la prevenció.

Tecnologia i ecologia

Cal ser crítics respecte l'aplicació de petites dosis de tecnologia per a solventar els problemes del medi. Aquestes mesures solen crear-ne de nous. La ciència i la tècnica no ens han d'embadalir, només governades per l'home i orientades cap a ell poden ser eines que ens ajudin a frenar el deteriorament de la natura. Però l'important és que ens haguem adonat dels perills i que estem disposats a prendre decisions contundents, inminents a nivell educatiu, d'informació, col·laboració, justícia i sol·lidaritat.

Lluís J. de Cisneros, Dr. Enginyer Industrial
i membre de l'A.P.M.A.

EL FENOMEN DE LA GRANOTA BULLIDA

Els humans i els batracis no som tant diferents. Ja se sap, a vegades hi ha espècies diferents que tenen algun comportament social similar. M'explicaré:

Si posem una granota dins d'una olla plena d'aigua i llavors posem l'olla al foc, l'aigua anirà pujant de temperatura. Com és lògic la granota se n'adonarà. Primer notarà l'aigua freda, després més calenta, després es començarà a cremar, ... i al final, sorprenentment, enlloc de saltar de l'olla simplement hi restarà adonant-se que l'aigua crema cada cop més i més, fins que hi morirà bullida.

Heus aquí la semblança. Fa anys que científics i

ecòlegs alerten dels desequilibris de la Terra produïts per uns sistemes productius basats en economies extractives i per una societat consumista, són desequilibris provocats per un creixement (no desenvolupament) que vol ser il·limitat, però que ha esdevingut insostenible. Ara el forat de la capa d'ozó, ara la destrucció de la selva amazònica, ara l'efecte hivernacle, ... Tots aquests problemes requereixen canvis globals, perquè la temperatura de l'olla puja, i tots ens n'adonem. Però aquests canvis encara no han començat a produir-se. O potser sí, i ja tornen a cantar els ocells i ja creixen flors sota les autopistes.

Ignasi Puig Ventosa

IANOMAMI

Ara fa un any es va celebrar a Brasil la Cimera de Rio. Trobada que va reunir més de 170 països, la més gran de tota la història de la humanitat. Tot i que en els països rics la cimera es va disfressar de medi ambient, la veritat és que el problema de fons era més aviat econòmic. I en aquest aspecte hi havia dues postures clarament confrontades: Alhora que els països rics s'erigien com preservadors dels recursos naturals els països subdesenvolupats demanaven compensacions com a contrapartides per no poder explotar aquests recursos. Des d'aquest punt de vista es pot entendre com la problemàtica mediambiental va estretament lligada als problemes de desenvolupament.

El model econòmic i social sobre el que s'han basat alguns països per enriquir-se i assolir un estat del benestar més que acceptable, es veu que no pot ser extès a la resta, per això els interessa garantir una situació de desigualtat.

De la Cimera de Rio se'n poden treure dues conclusions, una ens diu que el fet de que es fes una cimera d'aquesta magnitud mai vista, evidencia la gravetat de la situació. I l'altra és que de tot allò que es va xarrar no es farà pràcticament res.

Les conseqüències d'aquesta manca de voluntat per part d'Occident per començar a tractar aquests problemes es tradueix en una situació insostenible per bona part de la població mundial (milers de morts de fam diàriament, creixement exponencial de la població, deteriorament del medi

ambient etc...).

En aquest article ens agradaria fer-nos ressó d'un fet desastrós que va tenir lloc al mateix país que va centrar l'atenció de molts. Fet que apareix com a mostra de que no avancem decididament en cap direcció:

El passat 14 d'agost va tenir lloc a la regió de RORAIMA al BRASIL una matança de 70 indis IANOMAMIS, per

tribu. Allà els Garimpeiros van encerclar els Ianomami i començaren la matança, de la qual només van poder escapar uns 10 indis, la resta van morir de forma brutal. Un primer informe de la Policia Federal relata com els homes van ser abatuts a trets i les dones i 35 nens morts a cops de Façao. Els cossos es van trobar alguns mutilats i decapitats i d'altres cremats. També hi havia fetus tirats per terra.

A continuació el poblat va ser cremat.

Aquesta matança tant sols és la punta d'un iceberg. Al darrera tenim la destrucció d'un poble i d'una selva. Els Ianomami són una de les 20 tribus que queden al Brasil (gràfic 1). I cap d'elles escapa dels conflictes amb els Fazendeiros (Propietaris de finques), Madedeiros, Garimpeiros i Mineradoras.

Després d'haver-hi viscut durant milers d'anys el seu principal problema és que no són propietaris de la terra.

Sota la pressió dels moviments conservacionistes, ambientalistes i ecologistes s'ha obligat al govern del Brasil a fer reserves dels indis en els territoris que han viscut durant milers d'anys.

Per que ens fem una idea del que volen dir aquestes reserves, cal saber que la matança ha tingut lloc en la reserva dels Ianomamis. Vegeu el gràfic 2 i veureu que dins de la reserva hi ha explotacions mineres i bases militars, que no serveixen precisament per garantir la seguretat dels indis.

(continua)

Gràfic 1. Distribució de les 20 tribus

obra dels Garimpeiros (buscadors d'or).

Un grup de 15 Garimpeiros que extreia or a prop de la Maloca (Casa comunal dels indis) va convidar a 4 indis per fer intercanvis. D'aquests 4 indis 2 van ser assassinats i els altres dos van aconseguir escapar cap a la Maloca, on hi havia la resta de la

Les reserves són el resultat d'un joc de pressions protagonitzat en un sentit pels moviments conservacionistes i indis i en un altre pels propietaris interessats de les regions. Precisament aquesta reserva dels Ianomani de 94.000 m² està apunt de ser objecte d'una petició de supressió per part del govern de Roraima.

La filosofia actual de les reserves és la d'establir àrees contínues de bosc entre les diferents Maloques. Però els opositors pretenen que siguin petites illes al voltant de les Maloques. Les excuses són que temen la creació d'una nació Ianomani que pugui amenaçar la seguretat del país.

Tot i davant la indefensió dels Ianomamis hi ha sectors del Brasil com la OAB (Ordre dels Advocats do Brasil) que demanarà un procés d'intervenció federal a Roraima. Segons ells les accions contra els Ianomamis són recolzades pel govern local.

Gràfic 2. Reserva dels Ianomamis

La FUNAI és una agència creada pel govern Brasiler encarregada de dur a terme el projecte de posar en marxa les reserves. Al Brasil queden per reconèixer 519 àrees i el plaç de constitució acaba el 5 d'octubre, segons la FUNAI aquest plaç no serà complet i dubta de si s'arribarà a complir donat que no hi ha voluntat política i els recursos són escasos.

Al 1500 es calcula la població indígena al voltant dels 6 milions, després de 490 anys la població s'ha reduït fins a uns 250.000. Ja van ser els indis de l'America del Nord els primers en desaparèixer com a pobles lliures i ser exterminats en un procés quasi irreversible d'un país que havia de créixer i prosperar. Al Brasil hi ha pobles que encara conserven la seva identitat, patiran també aquests un procés irreversible?. Serem espectadors d'aquestes pèrdues?.

Desde la creació de les reserves al 1991 s'ha incrementat molt lleugerament la població indígena. D'això únicament en són responsables les ONG's com SURVIVAL o GAIA FUNDATION que pressionant als governs de diversos països van aconseguir petites coses, que ara per ara corren perill de perdre's.

Juanjo Iraegui i Navarro

ENCARA NO ETS SOCI DE L'APMA?

Si et preocupa l'entorn ambiental, si vols rebre informació, si vols participar a les activitats de l'APMA,... retalla o fotocopia el butlletí inferior i fes-lo arribar al TOC, C/Sant Sebastià, 11. Ens hi reunim els dissabtes de 19h a 21h.

Col·labora en la conservació del medi ambient.
Omple el butlletí i fes-lo arribar a:

BUTLLETÍ D'INSCRIPCIÓ

Desitjo col·laborar amb una aportació anual de :
 500 ptes. 1.000 ptes. ----- ptes.
 Nom i cognoms :

Desitjo col·laborar amb una aportació bianual de :
 1.000 ptes. 2.000 ptes. ----- ptes.
 Nom i cognoms :

Direcció : Núm. : Pts :
 C.P. : Població : Data :
 Província/País :
 Signatura :

FORMA DE PAGAMENT

Gir postal a A.P.M.A. c/. Sant Sebastià, 11 Vilanova i la Geltrú (08800 Barcelona)
 Ingrés al compte n.º 008-33000-04616-7 Caixa Penedès
 Xec nominatiu a favor d'APMA.
 Domiciliació bancària (recomanada) per la qual prego al Banc/Caixa N.º
 Domiciliada a
 C.P. : Població :
 Província/País :
 Titular del compte/libreta :
 D.N.I. :
 N.º compte/libreta :
 abonin-al meu compte de rebuts que siguin presentats per l'associació A.P.M.A. al meu nom.
 Data : Signatura del titular de la libreta o compte bancari

Paper reciclat

Adh. BICI...25 pts

Adh. TACA...25 pts

I, a més, sanarretes de l'APMA a 1000 peles. Si voleu qualsevol d'aquestes coses feu-nos arribar la comanda, així com un xec nominatiu a favor d'APMA.

NO AL TRANSVASSAMENT DE SORRA AL NOSTRE LITORAL.

Ha començat ja l'extracció de sorra del fons marí situat entre el Port de Vallcarca i el d'Aiguadolç per part del Ministerio de Obras Públicas, Medio Ambiente y Transportes (MOPMAT). Aquest Ministeri ha fet cas omís a les reiterades denúncies que venen fent des del mes de maig els sectors pesquers vilanoví i sitgetà juntament amb entitats ecologistes com l'APMA i Greenpeace. Aquest projecte pretén regenerar artificialment les platges de Calafell, Coma-ruga i Roda de Berà.

L'APMA presentà d'al·legacions en contra del projecte i també demanà explicacions al Departament del Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya i a l'Ajuntament de Sitges. Aquestes demandes van fer que la Generalitat de Catalunya redactés un segon informe amb una major rigurositat.

25% de les platges d'Espanya, i a més pagat amb fons europeus destinats a la preservació del medi ambient. Aquests projectes no només destruiran la pesca a les zones directament afectades sinó que posaran en perill la pesca de totes les altres espècies.

La Generalitat, en el seu informe posava en evidència la no coincidència entre l'estudi de la biosfera marina, presentat pel MOPMAT, i l'inventari de prats de Possidònia encarregat per la Junta de Sanejament, recorda l'interès prioritari que recull la legislació catalana i comunitària en la protecció dels herbeis de Possidònia, i conclou que hauria de reubicar-se el punt d'extracció més important.

Per altra part, l'Ajuntament de Sitges no s'oposa a l'extracció de sorra i demana compensacions econòmiques.

sense possibilitat de ser comprada amb compensacions.

ACCIÓ GREENPEACE-APMA

El passat diumenge dia 19 de setembre el nostre col·lectiu participà, conjuntament amb GREENPEACE, en una acció per aturar aquesta extracció indiscriminada de sorra del fons marí que efectua ininterrompudament el vaixell VOLVOX IBERIA.

Els contactes s'iniciaren una setmana abans, però es concretaren el dia anterior amb l'arribada, al port d'Aiguadolç de Sitges, del vaixell més antic de GREENPEACE, el VEGA de Vancouver, donació personal del seu fundador David McTaggart.

Després d'observar la draga durant tot el dissabte, vàrem planejar l'acció. El diumenge a primera hora de la tarda

Ens oposem totalment al transvassament de sorra. Creiem que un projecte així hauria d'estar condicionat a un meticulós estudi d'impacte ambiental i sotmés a una autèntica informació pública. Una extracció de 2,5 milions de metres cúbics de sorra provocarà l'erosió de les àrees circumdants i el descalçament dels ja prou castigats herbeis de *Possidonia oceanica*, d'importància cabdal per la conservació de l'ecosistema marí i de la pesca. Aquests

herbeis de *Possidonia*, també seran colgats a la zona on es diposita la sorra, ja que les platges regenerades perdran la seva sorra d'aquí 5 anys. El perill d'aquest projecte es que s'engloba dins d'un irracional pla del MOPMAT que preveu la regeneració del

Membres l'APMA i de GREENPEACE durant l'acció

Lamentem, també, la nul·la implicació de l'Ajuntament vilanoví, malgrat se li hagi demanat reiteradament, com si el que passés al litoral marí no fos de la seva incumbència. Creiem que hi hauria d'haver més fermesa amb l'oposició al transvassament de sorra,

dos companys de GREENPEACE i un de l'APMA a bord d'una Zodiac aconseguírem encadenar-nos als ferros que sostenen els conductes d'extracció, per tal de paraitzar el procés d'extracció. A continuació vam desplegar una pancarta en la que podia llegir-se "STOP DESTRUCCIÓ DEL MAR". El fet que el vaixell draga realitzés les operacions en marxa, i l'estat de la mar, van impedir obtenir resultats millors. La notícia aparegué l'endemà, a alguns diaris.

Tant la portaveu de GREENPEACE, Marion Stoler, com la nostra entitat, no descarten futures accions per impedir aquesta destrossa de greus conseqüències en l'ecosistema marí.

Jaume Marsé i Ferrer
Tximi

LA RECOMANACIO

Títol: MAS ALLA DE LOS LIMITES DEL CRECIMIENTO (Beyond the limits)

Ed. El País/Aguilar, Madrid. • 1992.

Autors: Donella H. Meadows, Dennis L. Meadows, Jørgen Randers.

El Club de Roma escandalitzà el món fa vint anys amb un primer informe "Els límits del creixement", elaborat sota la direcció del professor Dennis Meadows. Les conclusions de l'informe foren taxatives, però, un cop superats els efectes de la crisi del 73, els països industrialitzats continuaren amb l'economia del malbaratament i el consumisme. Accentuant encara més les diferències entre Nord i Sud.

Àra es publica aquesta obra que pretén indicar les decisions més apropiades a prendre en favor d'un futur esperançat abans que sigui massa tard.

"Dues coses no tenen límit: el nombre de generacions pel que hem de sentir-nos responsables i la nostra capacitat d'inventiva." Amb aquestes paraules el Premi Nobel d'Economia Jan Timbergen presenta l'obra, que ens mostra, a través d'un model informàtic (World3), els futurs possibles fins al 2100. Uns futurs possibles que estem forjant pas a pas, amb les nostres decisions i omissions.

BREUS

L'EXPOSICIO "PAISATGES PER A L'ESCORXADOR"

Des del 18 al 7 d'octubre s'ha pogut veure al TOC l'exposició "Paisatges per a l'escorxador", una col·lecció de 17 olis de Bernat J. de Cisneros. Tots els quadres reflectien paratges de la comarca que destruirà l'A-16 en cas de continuar per els nostres termes municipals tal i com està previst. Aquesta exposició es troba englovada dintre de la campanya d'actes anti-autopista.

LA PRESENTACIO A VILANOVA DEL PROJECTE DEL CEPA

El passat dimarts 28 de setembre es presentà al Centre Cívic de Sant Joan el projecte de recollida selectiva integral de deixalles elaborat pel CEPA. L'acte consistí en l'explicació dels fets que han conduït a la necessitat d'encarregar un projecte com aquest, així com el model de separació, recollida i tractament que s'hauria de portar endavant a la Mancomunitat Penedès-Garraf.

L'AUTOPISTA: INTOXICACIO INFORMATIVA

La Plataforma Penedès-Garraf NO A L'AUTOPISTA està esperant l'Estudi d'Impacte Ambiental (EIA) per part del Departament de Medi Ambient de la Generalitat. Així doncs, no és poca la nostra indignació quan sentim el senyor Amat especular sobre els possibles traçats de l'autopista, tot i abans de sortir l'EIA. Estem en un país on els EIA (quan es fan), malauradament, no tenen prou força com per decidir si una obra s'ha d'executar o no, però sembla que aquesta vegada el Departament de Política Territorial vol que no serveixi ni per decidir el traçat.

PLANIFICACIO URBANISTICA: UNA DE FREDA I UNA DE CALENTA

Aquesta vegada són uns terrenys de sòl No Urbanitzable, propietat de l'empresa IMSA. L'Ajuntament vol requalificar-los a zona residencial. Amb això no afavoriran els interessos dels treballadors d'aquesta empresa en crisi, sinó als seus propietaris, que podran fer especulació amb el vist-i-plau del consistori. Per altra banda, valorem positivament l'actitud de l'Ajuntament en intentar aturar les noves construccions il·legals.

L'ULL DEL MUSSOL

